

ת"פ 667/02/16 - מדינת ישראל נגד מקסים מאייר

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 667-02-16 מדינת ישראל נ' מאייר(עציר)

בפני השופט אבישי קאופמן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מקסים מאייר

הנאשמים

גזר דין

במקרה דנן הורשע הנאשם, בהתאם להודאתו, במסגרת הסדר בו תוקן כתב האישום, בעבירות של **קשירת קשר לעוון** (סעיף 499 לחוק העונשין), **קבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות** (סעיפים 415 ו - 29 לחוק העונשין) ו**שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל באמצעותו דבר במירמה בנסיבות מחמירות** (סעיפים 418, 420 ו - 29 לחוק העונשין).

כמפורט בכתב האישום, המדובר במספר אירועים, אשר התרחשו לאורך כשנה, בין חודש אוקטובר 2013 וספטמבר 2014 בהם "סייע" הנאשם שלא כדין ל - 17 חיילים וחיילות משוחררים **לקבל את כספי הפיקדון על פי חוק קליטת חיילים משוחררים, שלא כדין**. לצורך קבלת הכספים הציגו החיילים, בעזרת הנאשם, מצגי שווא בפני בנקים שונים ברחבי הארץ, וזאת תוך שהנאשם "מנפיק" עבורם ספחי תעודת זהות מזויפים, תמצית רישום מזויפת ממרשם האוכלוסין ותעודות נישואין מזויפות, והכל כדי להציג **כאילו הינם נשואים**, בעוד שלא כך היה הדבר.

כמו כן "סידר" הנאשם לאותם חיילים וחיילות בנות ובני זוג מתחזים, אשר שיתפו עימם פעולה, התלוו אליהם בפנייה לבנק והציגו עצמם כבני זוגם, והכל למטרת קבלת הכספים שלא כדין.

כפי שעולה מכתב האישום, הנאשם קיבל מכל חייל מבין המעורבים סכומים שבין 3,000 לכ-8,000 ₪, ובסך הכל סכום של **קרוב ל - 70 אלף ₪**, כאשר הסכום הכולל אשר מועבר שלא כדין בעקבות מעשיו מגיע לכ - 390 אלף ₪.

בתחילה כפר הנאשם במיוחס לו, וטען כי לכל היותר סייע בהסעה בחלק מהמקרים המוזכרים בכתב האישום, וקיבל סכומים שלא עלו על 3,500 ₪ בסך הכל, אולם בהמשך הגיעו הצדדים להסדר, לפיו **כתב האישום תוקן**, העובדות הוגבלו לאמור לעיל, והנאשם חזר בו מהכפירה והודה במיוחס לו, כאשר בין הצדדים **אין הסכמה לעניין העונש**.

בהתאם להסכמת הצדדים הופנה הנאשם לשירות המבחן אשר ערך תסקיר בעניינו. מהתסקיר עולה כי מדובר בצעיר בן למשפחה נורמטיבית, שעלתה לישראל בעת שהיה כבן שנה. הנאשם איבד את אביו כתוצאה ממחלה בסמוך למועד העבירות. שירות המבחן התרשם חיובית מהנאשם, ציין כי השתתף בקבוצת עצורי בית - גילה אחריות ומחויבות והביע נכונות לשינוי. לגבי העבירות מצא שירות המבחן כי "התנהלותו נבעה מגילו הצעיר, ממצב כלכלי ונפשי קשה בו היה בתקופה בה בוצעה העבירות".

בסופו של דבר מצא שירות המבחן כי הנאשם פועל במאמצים לשיקום חייו, **והמליץ להטיל עליו מאסר קצר אותו ניתן לרצות בעבודות שירות**, לצד מאסר מותנה וקנס אשר ירתיעו אותו מלחזור על עבירות בעתיד.

המאשימה אינה מסכימה לקבלת המלצות התסקיר ועומדת על מאסר של ממש. המאשימה ציינה כי מדובר בעבירות מתוחכמות, אשר נעשו לאורך תקופה משמעותית, תוך הדרכת אחרים לביצוע עבירות וקבלת כספים במירמה תוך פגיעה בתפקוד קרן החיילים המשוחררים, באמון שנותנים בנקים בחיילים אחרים ובאפשרות העברת כספים לזכאים. עוד ציינה המאשימה כי הנאשם לא עשה דבר להחזרת הכספים שקיבל, כי מעשיו הופסקו רק בעת מעצרו, וכי לא היה שיהוי בהגשת האישום.

המאשימה הפנתה לפסק הדין **בעניין ביילין**, שם נקבע כי מתחם הענישה הראוי בעבירות דומות הוא בין 18 ל - 36 חודשי מאסר, **ובעניין בוצ'ן** שם הוטלו על הנאשם 15 חודשי מאסר, גם בהתחשב בשיהוי בהגשת האישום בעניינו. המאשימה טענה, אפוא כי מתחם הענישה הראוי במקרה דנן, לאחר התחשבות בנאשם והקלות, הוא של **מאסר לתקופה שבין שנה לשנתיים**, לצד מאסר מותנה מרתיע וקנס משמעותי.

מנגד סבורה ההגנה כי יש לקבל את המלצת שירות המבחן. הסנגור ציין כי שותפיו של הנאשם לעבירות, אותם חיילים שקיבלו את עיקר הכספים, לא הואשמו כלל. עוד צויין כי עד היום אף לא הוגשו כתבי אישום כנגד "בנות הזוג" המעורבות בפרשה, והמאשימה אישרה כי טרם התקבלה החלטה בהקשר זה.

הסנגור איבחן, לשיטתו, את מקרהו של הנאשם מהמקרים האחרים אליהם התייחסה המאשימה, הן מבחינת החומרה והן מבחינת השינוי שעבר הנאשם מאז העבירות ותהליך שיקומו. הסנגור הפנה למקרים חמורים אחרים אשר בהם הסתפקו בתי המשפט בעונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות כגון ת.פ. (מחוזי חיפה) 20695-01-16 בעניין **חביב**, ת.פ. (מחוזי ב"ש) 38828-11-15 בעניין **פרינצס** ות.פ. (מחוזי ת"א) 51394-12-10 בעניין **ברזני**.

הנאשם עצמו סיפר, במסגרת הטיעון לעונש, כי הוא מצוי כיום "במקום אחר לחלוטין", עומד בפני חתונה, עובד בתפקיד אחראי במקום עבודה מסודר "עברתי שינוי וטלטלות של שמיים וארץ. אני לא יכול להסביר את האדם האחר ביני לבין האדם שהייתי קודם לכן". כמו כן שמעתי את אם חברתו של הנאשם, לה הוא עומד להינשא, אשר סיפרה כי התרשמה לחיוב מהנאשם לאחר שבדקה אותו "תחת זכוכית מגדלת" ושמעה ממנו פעמים רבות אודות צערו וחרטתו על המעשים.

יצוין כי הנאשם נעצר בחשד לאירוע **אחר**, בגינו לא הוגש כתב אישום, ובמסגרת מעצר זה התגלו פרטים שהובילו

לפתיחת החקירה דנן. כפי שהסביר הנאשם מעצרו באותו הקשר אחר גרם לו לטלטלה אשר הביאה להפסקת מעשיו המתוארים בכתב האישום, כאשר המעשה האחרון בוצע בחודש **ספטמבר 2014**, וזאת זמן משמעותי לפני שנעצר במסגרת החקירה בתיק זה בחודש **ינואר 2016**.

עוד יש לציין כי הנאשם היה **עצור** למעלה מחודש ימים, **מיום 18.1.16 ועד 22.2.2016** שאז שוחרר בתנאים מגבילים של **מעצר בית מלא**. בחודש יולי 2016 זכה הנאשם להקלה בדמות חלון בן ארבע שעות ליום לצרכי "התאווורות" וחיפוש עבודה וכפי שעולה מעיון בתיקי המעצר **החל מחודש נובמבר 2016** הותר לנאשם לצאת את ביתו בשעות היום לצרכי עבודה.

מתחם הענישה הראוי לעבירה:

כידוע, לפי הוראות החוק בטרם קביעת עונשו האינדיבידואלי של הנאשם בתיק הספציפי, יש לקבוע את מתחם הענישה הראוי לעבירה וזאת על פי הערך החברתי שנפגע מהעבירה, מידת הפגיעה בערך זה, מדיניות הענישה הנוהגת והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

אין חולק כי מדובר בעבירות חמורות, אשר גם אם, כטענת ההגנה, הנפגעים מהם אינם "אזרחים קטנים" אלא גופים מוסדיים, הרי יש בהם חומרה בעצם התחכום, זיוף המסמכים והשימוש בהם לקבלת הכספים תוך שיתוף מספר רב של אחרים, שחלקם קיבל את עיקר הכסף וחלקם עשה זאת עבור תמורה ספציפית למקרה.

אין חולק כי בדרך כלל יהיה העונש על עבירות מסוג זה של מאסר בפועל ממשי. עם זאת, אינני סבור כי מתחם הענישה הראוי לתיק זה הינו בהכרח כפי שנקבע בפרשת ביילין, שם דובר אמנם במעשים דומים, אך בהיקף נרחב בהרבה.

כשאני מביא בחשבון את נסיבות המקרה דנן, ובוחן את הפסיקה אליה הפנו באי-כוח הצדדים, סבורני כי מתחם הענישה הראוי הינו של **מאסר לתקופה שבין תשעה לעשרים חודשים, לצד מאסר מותנה וקנס**.

קביעת דינו של הנאשם דנן:

כאשר אני בא לגזור את דינו של הנאשם, יש להביא בחשבון גם נסיבות אישיות, שאינן קשורות לביצוע העבירה. נסיבות אלה פורטו בהרחבה בתסקיר המבחן, ובטיעוני הסנגור ודברי הנאשם בהקשר למצבו של הנאשם בעת ביצוע העבירות, שיקומו והדרך החדשה עליה עלה.

כמו כן, סבורני אין להתעלם מהעובדה שנגד מרבית המעורבים האחרים בפרשה הוחלט שלא להגיש אישומים (וכאמור טרם התקבלה החלטה סופית בהקשר של בני הזוג הפיקטיביים). גם אם החלטת המאשימה שלא להגיש אישומים כנגד אותם חיילים הינה סבירה כשלעצמה, יש בעובדה זו כדי להשליך במידה מסוימת גם על עניינו של הנאשם.

מעבר לכך, בבחינת עניינו הספציפי של הנאשם, ניתן להביא שיקולים אשר יש בהם להצדיק סטייה ממתחם הענישה אשר נקבע בהקשר הכללי, ובעיקר שיקולי שיקום, אשר במקרה המתאים יש לבכרם על השיקולים האחרים, לרבות ההרתעה והגמול. ההלכה היא כי כאשר משתכנע בית המשפט שהנאשם שינה דרכיו והשתקם, או כאשר קיים סיכוי ממשי לשיקומו, ושליחתו למאסר ממשי עלולה להכשיל את הליך השיקום, תנוע נקודת האיזון לטובת שיקולי השיקום.

וראו לדוגמא דברי בית המשפט העליון ברע"פ 262/14 מוחמדנאזף:

"בהקשר זה אני מוצא לנכון להעיר עוד כי שיקולי שיקום הם, אמנם בעלי מעמד חשוב עת מאזן בית המשפט בין שיקולי הענישה, הגמול וההרתעה, במלאכת גזירת הדין. במקרים שבהם נרתם הנאשם להליך שיקומי, או מראה נכונות כנה לעשות כן - עשויים שיקולי השיקום אף לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול".

עוד ראו בהקשר זה החלטת בית המשפט העליון בע"פ 8163/13 בעניין פלוני, שם נקבע כי מקום שאדם שינה את דרכיו או קיים סיכוי ממשי לכך, ניתן לתת לשיקום מעמד בכורה.

במקרה דנן, יש לייחס משקל לעובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי וביצע את העבירות כאשר הוא צעיר, כבן 23, לקח אחריות על מעשיו, הביע צער ואכזבה מדרך התנהלותו, ומצוי כיום בסביבה המספקת תמיכה ומערכת ערכית תקינה.

המלצת שירות המבחן היא להטיל על הנאשם עונש של עבודות שירות, ואין צורך לציין את ההבדל המהותי בין עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות לעונש שירוצה במאסר ממש. ההבדל חורג בהרבה מעצם תקופת המאסר, הן באשר לחומרת העונש מבחינת הנאשם והן מבחינת השפעתו של העונש על סיכויי שיקומו של הנאשם. שיקום אשר הינו אינטרס של הציבור כולו ולא של הנאשם לבדו, ואשר לפי הוראת המחוקק מצדיק במקרים המתאימים חריגה ממתחם הענישה.

יפים לעניין זה דברי בית המשפט המחוזי בעפ"ג (חיפה) 55303-03-17 בעניין דארי:

אדגיש ששיקולי השיקום אינם שיקולי סבירות, ואין צורך לציין את ההבדל המהותי בין עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות לעונש שירוצה במאסר ממש. ההבדל חורג בהרבה מעצם תקופת המאסר, הן באשר לחומרת העונש מבחינת הנאשם והן מבחינת השפעתו של העונש על סיכויי שיקומו של הנאשם. שיקום אשר הינו אינטרס של הציבור כולו ולא של הנאשם לבדו, ואשר לפי הוראת המחוקק מצדיק במקרים המתאימים חריגה ממתחם הענישה.

עניינו של דו"ח הוא העדה הצבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים (ועדת דורנר, פורסם בנובמבר 2015 להלן: "דו"ח ועדת דורנר" או "הדו"ח") המלצות המבוססות, בין היתר, על מחקרים בתחום הקרימינולוגיה.

עניינו של דו"ח הוא העדה הבנתו של שיש להביא בחשבון לצורך מימוש עקרונות הבניית שיקוליה דעת לקביעת הענישה ראוי בהתאם להוראות חוק העונשין.

דו"ח ועדת דורנר נקבע עכשיו כעמדתו של בית דין לקדם את ההרתעה באמצעות הרחבת השימוש במאסר או באמצעות שימוש במאסר ממושך יותר. הדו"ח מצביע על כך שבמקרים המתאימים, שיקום בקהילה באמצעות ענישה שנועה בין עבודות שירות לצווים בחן ושירות למען הציבור צפוי להפיק תוצאות טובות יותר מאשר שימוש שנועה בחירות במאסר.

עוד מלמדהו"ח שימושי עילבמאסר ככליל מניעת עבירות חייבלהבחין בין עבריינים שצפויים לחזור לבצע עבירות לביאולושלא. בנוסף, ישלהתחשב באפקטהקרימינוגנישלמאסר, דהיינו בכך שהמאסר בכלל ומאסר ממושך בפרט מעודד נטייה לעבריינות ומגדיל את הסיכוי שהאסיר יבצע עבירות ששחרורו. עלפיה אמר בדו"ח, הסיכוי שלאסיר לשעבר לחזור לבצע עבירות גדול יותר מהסיכוי של עבריין שנידון לעונש מחוץ לכותלי הכלא."

דברים אלה נכונים במיוחד במקרה דנן, בו **כבר ריצה הנאשם מעצר ממשי בן יותר מחודש ימים**, תקופה אשר לא ניתן שלא להביאה בחשבון. לאחר מכן המשיך הנאשם ושהה בתנאים מגבילים משמעותיים תקופה נוספת של כתשעה חודשים, ומזה כשנה הוא משוחרר בתנאים של מעצר בית לילי "בלבד". גם אם אין לנכות תקופה זו מהעונש אותו יש לגזור על הנאשם, ההלכה היא כי יש להתחשב בה בעת קביעת עונשו של הנאשם.

מהאמור לעיל עולה כי לטובת הנאשם נסיבות מקילות, לרבות הפסקת המעשים זמן משמעותי בטרם נחשפו, הודאה בעבירה וחיסכון משמעותי בניהול ההליך, אשר לפי כתב האישום המקורי החזיק 67 עדי תביעה.

לאור כל האמור לעיל, בהתחשב בהתרשמותי החיובית ממאמצי השיקום של הנאשם, החלטתי לקבל את המלצת שירות המבחן, לחרוג ממתחם הענישה ולהסתפק בעונש של עבודות שירות.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר בפועל לתקופה בת שישה חודשים, וזאת מעבר לימי מעצרו.

עונש זה ירוצה **בעבודות שירות**, במרכז הטניס בעכו, כמפורט בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום 19.10.2017.

על הנאשם להתייצב לתחילת ריצוי עונשו **ביום 14.12.2017 בשעה 8:00** ביחידת עבודות השירות, מפקדת מחוז צפון, רח' הציונות 14, טבריה.

הנאשם מוזהר כי הפרת תנאי עבודות השירות תביא להפסקתן באופן מנהלי וריצוי העונש במאסר של ממש.

אני דן את הנאשם **לשמונה חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים**, לבל יעבור בתקופה הנ"ל עבירה בה הורשע בתיק זה.

לאור מאסרו, גם אם בעבודות שירות, ראיתי לנכון לגזור עליו **קנס נמוך בשיעור של 10,000 ₪** או 30 ימי מאסר כנגדו.

בהסכמת הנאשם, יועבר הפיקדון שבתיק המעצר 648-02-16 על חשבון הקנס, והיתרה תשולם בידי הנאשם עד יום 15.8.2018, לאחר מועד סיום ריצוי עונשו הצפוי.

אם תחליט המאשימה לערער על גזר הדין, יש למסור הודעה ככל הניתן לפני יום 14.12 ותחילת ריצוי עונש עבודות השירות תעוכב.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי בחיפה.

ניתן היום, 14 בנובמבר 2017, במעמד הנאשם, בא-כוחו עו"ד שמעון וב"כ המאשימה עו"ד יניב זוהר.